

S p r á v a

o činnosti odborovej kontroly nad stavom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v organizáciách odborového zväzu v roku 2015

Časť I. Všeobecné údaje

1. Údaje o počte profesionálnych inšpektorov BOZP: 1
2. Údaje o počte vykonaných kontrol: 45, z toho:

- Základných kontrol BOZP: 10
- Komplexných kontrol BOZP: 12
- Tematických kontrol BOZP: 0
- Mimoriadnych kontrol BOZP: 0
- Následných kontrol BOZP: 22
- Iných kontrol: 1

3. **Základné údaje o počte vyšetrení pracovných úrazov, chorôb z povolania a závažných udalostí podľa § 17 zákona NR SR č.124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č.500/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze.**

V roku 2015 neboli v organizáciách odborového zväzu zaevidované, resp. zaregistrované žiadne závažné pracovné úrazy, choroby z povolania ani iné závažné udalosti.

Časť II. Kontrolná činnosť odborov

Výsledky kontrolnej činnosti

4. **Požiadavka na prerušenie práce podľa § 149 ods.1 písm. c) Zákonníka práce.**

V sledovanom období špecialista ochrany práce nepožadoval od zamestnávateľa prerušenie práce z dôvodu bezprostredného a vážneho ohrozenia života alebo zdravia zamestnancov resp. iných osôb zdržiavajúcich sa s jeho vedomím v jeho priestoroch alebo na pracoviskách.

5. **Kontrola dodržiavania platných predpisov na zaistenie BOZP**

1. Nedostatky technického charakteru

- Prevádzkovanie technických, resp. vyhradených technických zariadení napriek vydaným záporným správam z odborných prehliadok a odborných skúšok,

2. Nedostatky zisťované v pracovných priestoroch a pracovných podmienkach

Nevyznačený zákaz fajčenia na pracoviskách s informáciou, kde je možné podať sťažnosť za porušenie zákazu.

3. Nedostatky a porušenia pri vyšetovaní a registrácii pracovných úrazov, chorôb z povolania a nebezpečných a závažných udalostí

Neboli zistené nedostatky.

4. Nedostatky a porušenia zistené pri odškodňovaní pracovných úrazov a chorôb z povolania

Uvedenú problematiku nie je možné plnohodnotne kontrolovať, nakoľko Sociálna poisťovňa nemá právnu povinnosť nahlasovať spôsob, rozsah a výšku odškodnenia zamestnávateľovi poškodeného zamestnanca. V ojedinelých prípadoch bol zamestnávateľ oboznámený o odškodnení pracovného úrazu.

5. Nedostatky zistené pri poskytovaní, používaní osobných ochranných pracovných prostriedkov

V dvoch prípadoch neboli poskytnuté osobné ochranné pracovné prostriedky vybraným zamestnancom v plnom rozsahu podľa vnútorného predpisu.

6. Nedostatky a porušenia predpisov zistené pri hygienickej a zdravotnej starostlivosti

- Neurčení a nevyškolení zamestnanci na poskytovanie prvej pomoci,
- nevykonávanie opakovaných školení zamestnancov vyškolených na poskytovanie prvej pomoci v stanovených lehotách,
- určenie a vyškolenie nedostatočného počtu zamestnancov na poskytovanie prvej pomoci.

7. Nedostatky zisťované pri organizovaní a výkone nadčasovej, alebo nočnej práce

Neboli zistené nedostatky.

8. Nedostatky a porušenia ustanovení § 19 a § 20 zákona NR SR č. 124/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov

- Nevymenovanie zamestnancov do funkcie zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť,
- nevyškolenie zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť,
- chýbajúci zoznam zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť spolu s uvedením pracoviska, na ktorom pracujú na obvykle a voľne prístupnom mieste,

- nezriadená komisia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ako poradný orgán zamestnávateľa,
- chýbajúce záznamy zo zasadnutia Komisie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- nevykonávané kontroly pracovísk a overovanie plnenia opatrení z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

9. Nedostatky organizačného charakteru

- Zamestnávateľ neprerokúvava vypracované interné predpisy (riadiace akty) so zástupcami zamestnancov,
- nevypracovaná interná dokumentácia (riadiace akty) na úseku bezpečnosti práce,
- nevytypované riziká a ohrozenia vyplývajúce z pracovného procesu,
- nevypracované a vedením organizácie neschválené písomné plány vykonávania odborných prehliadok a odborných skúšok technických, resp. vyhradených technických zariadení,
- nevypracovaný písomný zoznam prevádzkovaných elektrických spotrebičov a elektrického ručného náradia,
- nevykonávanie revízií a kontrol prevádzkovaných elektrických spotrebičov a elektrického ručného náradia,
- chýbajúce písomné doklady o stave odstraňovania nedostatkov zisťovaných pri odborných prehliadkach a odborných skúškach technických, resp. vyhradených technických zariadení,
- nevykonávanie pravidelných kontrol komínov,
- nevykonávanie ročných kontrol stability prevádzkovaných regálov a rebríkov,
- nevypracovaný písomný zoznam prevádzkovaných regálov a rebríkov,
- neurčený zamestnanec na vykonávanie ročných vizuálnych kontrol stability prevádzkovaných regálov a rebríkov,
- nevykonávanie kontrol na požitie alkoholických, resp. iných omamných prostriedkov,
- neurčený dozorca výťahov,
- nevykonávanie týždenných prehliadok výťahov s príslušnými záznamami,
- nevykonávanie periodického oboznamovania, informovania a overovania vedomostí vedúcich a ostatných zamestnancov z predpisov o bezpečnosti práce a ochrany pred požiarmi v stanovených lehotách,
- nevykonávanie pravidelných kontrol prevádzkovaných prenosných hasiacich prístrojov a požiarnych hydrantov a pod.

10. Ostatné zistené nedostatky

Neboli zistené ostatné nedostatky.

11. Na základe poukázania (upozornenia) špecialistu ochrany práce bolo zamestnávateľmi v priebehu odborových kontrol odstránených celkom 54 nedostatkov. Predmetné nedostatky neboli z tohto dôvodu uvádzané do protokolov z vykonaných odborových kontrol.

Časť III.

Lektorská, vzdelávacia, poradenská, metodická a poradenská pomoc odborárom

1. Metodická a poradenská činnosť

Metodická pomoc a poradenstvo poskytované odborovým funkcionárom, ale aj vedúcim a ostatným zamestnancom, bolo súčasťou každej odborovej kontroly, resp. návštevy v základnej organizácii. Celkom bolo poskytnutých 48 metodických pomoci a poradenstiev na pracoviskách zamestnávateľov a na Republikovej centrále Sloves.

Najčastejšie sa poradenstvo týkalo nasledovnej problematiky:

- činnosť bezpečnostno-technickej služby,
- zabezpečovania pracovnej zdravotnej služby,
- zabezpečovanie podmienok poskytovania bezpečnostnotechnickej služby dodávateľským spôsobom,
- vypracovania interných predpisov - riadiacich aktov na úseku bezpečnosti, hygieny práce a ochrany pred požiarmi,
- ochrany nefajčiarov na pracoviskách,
- záťaž teplotom a chladom pri práci - pitný režim,
- vzdelávania na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarmi.

V sledovanom období boli základným odborovým organizáciám priebežne zasielané najmä tieto brožúry:

- brožúra KOZ SR – Zákonník práce účinný od 1.1.2013,
- príručka KOZ SR „Šlabikár zástupcu zamestnancov“,
- brožúra KOZ SR „Ako poskytovať prvú pomoc“,
- brožúra KOZ SR „Stal sa úraz čo teraz“.

2. Výchova a vzdelávanie

Hlavný špecialista ochrany práce vykonal v sledovanom období celkom tri školenia, z toho dve prednášky na tému „Odborová kontrola nad stavom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“ pre 46 zamestnancov. Prednášky boli realizované na žiadosť Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Nitra. Jedno školenie bolo vykonané na Úrade vlády SR, Bratislava. Išlo o oboznamovanie a informovanie zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť a členov Komisie BOZP z predpisov o BOZP v počte 8 zamestnancov. Pre predsedov a funkcionárov základných organizácií bolo v sledovanom období vykonaných celkom 22 prednášok na pracoviskách zamestnávateľov.

3. Údaje o rokovaníach s orgánmi štátnej správy o otázkach BOZP a vzájomná spolupráca v oblasti BOZP

V sledovanom období sa uskutočnili dve pracovné stretnutia so zamestnancami Inšpektorátu práce Nitra. Cieľom stretnutia bola výmena skúsenosti v kontrolnej činnosti a možnosť zosúladenia spoločných kontrol u zamestnávateľa kde pôsobí ZO SLOVES.

4. Údaje o rokovaníach s oblasti BOZP v OZ a účasť OZ, účasť na KZVS a PKZ

Problematika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci bola podľa potreby prerokúvaná aj v orgánoch odborového zväzu, a to v Predsedníctve SLOVES, Sneme SLOVES a v sekcii Úradov práce, soc. vecí a rodiny a dozorných, inšpekčných a skúšobných orgánov SLOVES.

Konkrétne boli prerokované pripomienky k návrhu novely Vyhlášky č. 544/2007 Z.z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci. Návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky, 18934/2015-M_OPVA o sprístupňovaní tlakových zariadení na trhu. Návrhu vyhlášky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov. Tento návrh bol vypracovaný v súvislosti so schválením návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov. Zákon č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení zákona č. 128/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov. Celkom sa uskutočnili štyri rokovania na úrovni základných organizácií a v orgánoch odborového zväzu.

5. Údaja o rokovaníach s odvetvovými zamestnávateľskými zväzmi a združeniami v zamestnávateľských organizáciách o BOZP.

V sledovanom období nedošlo k rokovaniam so zamestnávateľskými zväzmi a združeniami v zamestnávateľských organizáciách o BOZP.

6. Údaje o činnosti a prácach v rôznych komisiách spadajúcich do pôsobnosti KOZ SR.

Hlavný špecialista ochrany práce je členom Regionálnej rady KOZ SR v Nitre, kde sa zúčastňoval na jej zasadnutiach.

7. Vyjadrovanie a poskytovanie stanovísk k návrhom právnych a bezpečnostných predpisov a k ostatným materiálom v oblasti BOZP.

V sledovanom období neboli vypracované stanoviská k návrhom zmeny zákona v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

8. Vyšetrovanie a riešenie sťažnosti a podnetov členov v oblasti BOZP.

V sledovanom období špecialista ochrany práce riešil jednu sťažnosť. Išlo o organizáciu Mestský úrad Štúrovo. Dôvodom sťažnosti boli neriešenie pracovného úrazu zamestnankyne mestského úradu. Šetrenie bolo vykonané v dňoch 27 júla a 20. októbra 2015, sťažnosť bola neopodstatnená.

9. Poskytovanie rôznej právnej pomoci v oblasti BOZP.

Metodická pomoc a poradenstvo poskytované odborovým funkcionárom, ale aj vedúcim a ostatným zamestnancom, bolo súčasťou každej odborevej kontroly, resp.

návštevy v základnej organizácii. Obsah právnej pomoci a počet je už uvedený v časti poradenská služba. Celkom bolo poskytnutých 48 metodických pomoci a poradenstiev na pracoviskách zamestnávateľov a na Republikovej centrále Sloves.

10. Ostatné aktivity a činnosti v oblasti BOZP

- Hlavný špecialista ochrany práce sa zúčastňoval na zasadnutiach Predsedníctva a Snemu SLOVES,
- spomienkového zhromaždenia organizovaného MPSVaR SR,
- doškolenia odborových inšpektorov BOZP v Liptovskom Jáne
- absolvoval skúšky na získanie osvedčenia ABT
- absolvoval odbornú prípravu a získal osvedčenie odbornej sošobilosti TPO

Návrhy na zameranie činnosti a práce odborových inšpektorov v oblasti BOZP pre ďalšie obdobie.

- dohodu o vzájomnej spolupráci medzi KOZ SR a NIP doplniť o požiadavku informovania o vykonávaných kontrolách v organizáciach kde pôsobí ZO SLOVES, ako i zasielanie pravidelných informácií o stave pracovnej úrazovosti v jednotlivých rezortoch zo strany NIP,
- legislatívne zaviazať Sociálnu poisťovňu zasielať zamestnávateľom spôsob a rozsah odškodňovania pracovných úrazov.

Zhodnotenie bodov A - D listu „ Odporúčanie na vypracovanie správy o činnosti odborovej kontroly za rok 2015 za odborový zväz“.

➤ K bodu A.

Vplyv odborov na prípravu legislatívy týkajúcej sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a súvisiacich oblastí je z pohľadu odborového zväzu hodnotený pozitívne. V sledovanom období neboli zaznamenané zmeny.

➤ K bodu B.

- V porovnaní počtu zistených nedostatkov v roku 2014 a 2015 došlo v sledovanom období k celkovému nárastu nedostatkov o 69. Zvýšenie počtu zistených nedostatkov možno konštatovať zvýšeným počtom /o 10/ vykonaných kontrol oproti roku 2014. Bližšia špecifikácia zistených nedostatkov je uvedená v prílohovej tabuľkovej časti.
- V oblasti poskytovanie lektorskej, vzdelávacej, poradenskej, metodickej činnosti došlo k miernemu nárastu v počte aktivít, avšak počet vyškolených zamestnancov a odborových funkcionárov je o 257 nižší.

➤ **K bodu C.**

Na základe získaných poznatkov z výkonu odborovej kontroly nad stavom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci možno konštatovať, že v roku 2015 došlo ku skvalitneniu činnosti zamestnávateľských organizácií na úseku bezpečnosti práce. Sústavné zlepšovanie stavu na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je dôsledkom vyššieho právneho vedomia zamestnancov, vedúcich zamestnancov, odborových funkcionárov a tiež výchovného pôsobenia zväzového špecialistu ochrany práce pri výkone odborovej kontroly. V organizáciách odborového zväzu pôsobí množstvo subjektov poskytujúcich dodávateľský bezpečnostno technické služby, pri výkone odborovej kontroly je súčinnosť a spolupráca na požadovanej úrovni.

V Bratislave dňa, 12. 01. 2016

Spracoval: Mgr. Ľubomír KLEŠTINEC, hlavný špecialista ochrany práce